

Matias Koivuniemi

Kansallisteatterin Willensaunan uudistuskokei- lun vaikutukset työntekijän näkökulmasta

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Esitys- ja teatteritekniikan medianomi

Esittävä taide

Opinnäytetyö

16.10.2017

Tekijä(t) Otsikko	Matias Koivuniemi Kansallisteatterin Willensaunan uudistuskokeilun vaikutukset työntekijän näkökulmasta
Sivumäärä Aika	23 sivua 16.10.2017
Tutkinto	Esitys- ja teatteritekniikan medianomi
Koulutusohjelma	Esittävä taide
Suuntautumisvaihtoehto	Esitys- ja teatteritekniikka
Ohjaaja(t)	Tekninen johtaja Tomi Tirranen Lehtori Jyrki Sinisalo
<p>Opinnäytetyö käsittelee Kansallisteatterin Willensaunan kaksivuotisen uudistuskokeilun syitä ja vaikutuksia teknisen henkilökunnan näkökulmasta. Opinnäytetyön tavoitteena on avata Kansallisteatterin kokeilun tuloksia talon henkilökunnalle sekä muille asiasta kiinnostuneille tahoille.</p> <p>Opinnäytetyössä käsitellään ensin lyhyesti Kansallisteatterin ja Kansallisteatterin nykyisen teatterirakennuksen historiaa sekä Willensaunan historiaa. Historiaosuuden jälkeen selostetaan kokeilun syyt ja kokeilun tavoitteet.</p> <p>Kokeilun syynä oli, että Willensaunassa toiminutta henkilöstömäärää haluttiin pienentää ja kokeilla uutta toimintamallia, jossa kaikki työntekijät tekevät kaikkia töitä. Tavoitteena kokeilulla oli säästää rahaa ja kehittää teatterin toimintaa. Ongelma kokeilussa oli toimintamallin äkillinen muutos ilman siirtymäkautta sekä kokeilun huomiotta jättäminen ohjelmistosuunnittelussa.</p> <p>Työn lopussa annetaan ehdotuksia, miten toimintamallia voitaisiin kehittää eteenpäin. Ehdotuksina ovat valotekniikan päivittäminen, työntekijöiden AV-taitojen parantaminen sekä työntekijöiden osallistuminen produktioihin jo aikaisemmassa vaiheessa.</p>	
Avainsanat	teatteri, Kansallisteatteri, uudistuskokeilu, tekninen henkilökunta

Author(s) Title	Matias Koivuniemi The Effects of the Two-year Reform Experiment in Finnish National Theatre's Willensauna in the Perspective of the Technical Staff
Number of Pages Date	23 pages 16 October 2017
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Performing Arts
Specialisation option	Live Performance Engineering
Instructor(s)	Tomi Tirranen, Technical Director Jyrki Sinisalo, Lecturer
<p>This thesis is about the reasons and effects of a two-year reform experiment in the Finnish National Theatre's Willensauna in the perspective of the technical staff. The target of this thesis is to open up the results to the staff of the Finnish National Theatre and all parties interested in the matter.</p> <p>First, the thesis briefly addresses the history of the Finnish National Theatre and its building and the history of Willensauna. After the history section the reasons and goals of the reform experiment are addressed.</p> <p>The reason for the experiment was to reduce the staff in Willensauna and to test out a new operating model in which every one of the staff do every kind of work. The target of the experiment was to save money and to improve the theaters operation. A problem in the experiment was the sudden change of operating model without a transition period as well as the omission of the experiment in repertoire planning.</p> <p>In the end, I give suggestions how to further improve the operating model. The suggestions are as follows, updating the light fixtures, improving the AV-skills of staff and the participation of staff earlier on in the productions.</p>	
Keywords	Theatre, Finnish National Theatre, Reform experiment, Technical staff

Sisällys

1. Johdanto	1
2. Suomen Kansallisteatteri	1
2.1. Kansallisteatterin historia	1
2.2. Kansallisteatterin näyttämöt	5
2.3. Repertuaariteatteri	6
2.4. Teatteritoiminta	6
3. Kansallisteatterin Willensauna	6
3.1. Willensaunan historia	6
3.2. Willensauna	8
3.3. Vanha toimintamalli	9
3.4. Miksi uusi toimintamalli?	10
4. Uusi toimintamalli – kokeilu Willensaunassa	12
4.1. Tavoitteet	13
4.2. Hallinnon huomaamat vaikutukset	14
5. Käytännön muutokset Willensaunan työntekijän näkökulmasta	15
5.1. Onnistuneet asiat	16
5.2. Ongelmakohtat	17
6. Miten ongelmakohtiin pitäisi puuttua?	19
7. Lopputulema	21
Lähteet	22

1. Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Kansallisteatterin Willensaunan kaksivuotisen uudistuskokeilun tuloksia teknisen henkilökunnan näkökulmasta. Työssä haastattelen teknistä johtajaa Antti Ahoa, Willensaunan näyttämöestari Aslak Sandströmiä sekä Willensaunan muuta henkilökuntaa. Näitä haastatteluja käytän pääasiallisina lähteinäni tutkiessani, mikä oli käytännössä tapahtunut muutos uudistuksen myötä verrattuna ajateltuun tulokseen. Haastattelujen tueksi käytän lähteenäni teatteritekniikkaa koskevia kirjallisia teoksia ja internetlähteitä tarpeen mukaan.

Opinnäytteessäni käyn ensin läpi Kansallisteatterin sekä Willensaunan historiaa, jonka jälkeen selitän ensin Willensaunan alkutilanteen, eli millainen vanha toimintamalli oli ja miksi se tarvitsi kehittämistä. Tämän jälkeen käyn läpi uutta toimintamallia ja perusteluja uuden mallin takana sitä, kuinka toimintamalli on vaikuttanut käytännössä Willensaunan teatteritoiminnan sujuvuuteen työntekijän näkökulmasta. Käyn läpi mahdollisia taloudellisia hyötyjä ja haittoja sekä henkilökunnan työhyvinvointia ja heidän huomamiinsa ongelmakohtia. Näiden lisäksi pohdin, kuinka uusi toimintamalli on vaikuttanut esitysten taiteelliseen ja käytännölliseen puoleen. Lopuksi pohdin, mitä kokeilusta on opittu ja mitä mielestäni pitäisi tehdä, jotta Willensaunan näyttämöstä saataisiin uudistuskokeilun tavoitteiden mukaisesti toimiva näyttämö.

Olen toiminut AV-assistenttina Willensaunassa ensimmäisen kokeiluvuoden puolivälistä asti ja koen, että jonkun Willensaunassa työskentelevän olisi hyvä tehdä raportti talon hallinnolle siitä, miten kokeilu on vaikuttanut työskentelyyn. Samalla kartoitan hieman tilan teknisiä tarpeita ja annan konkreettisia kehitysehdotuksia, miten kokeilusta saataisiin kaikki hyöty irti.

2. Suomen Kansallisteatteri

2.1. Kansallisteatterin historia

Suomalainen Teatteri perustettiin toukokuussa 1872, jolloin sen johtajina toimivat Kaarlo ja Emilie Bergbom. Suomen Kansallisteatteriksi Suomalainen Teatteri nimettiin vasta teatterin saatua oman talon vuonna 1902 Rautatien torin laidalle. Nykyisen teatteritalon suunnittelijana toimi Onni Törnquist-Tarjanne. (Kansallisteatteri n.d. a.)

Kuva 1. Kansallisteatterin rakennus (Villberg 2016)

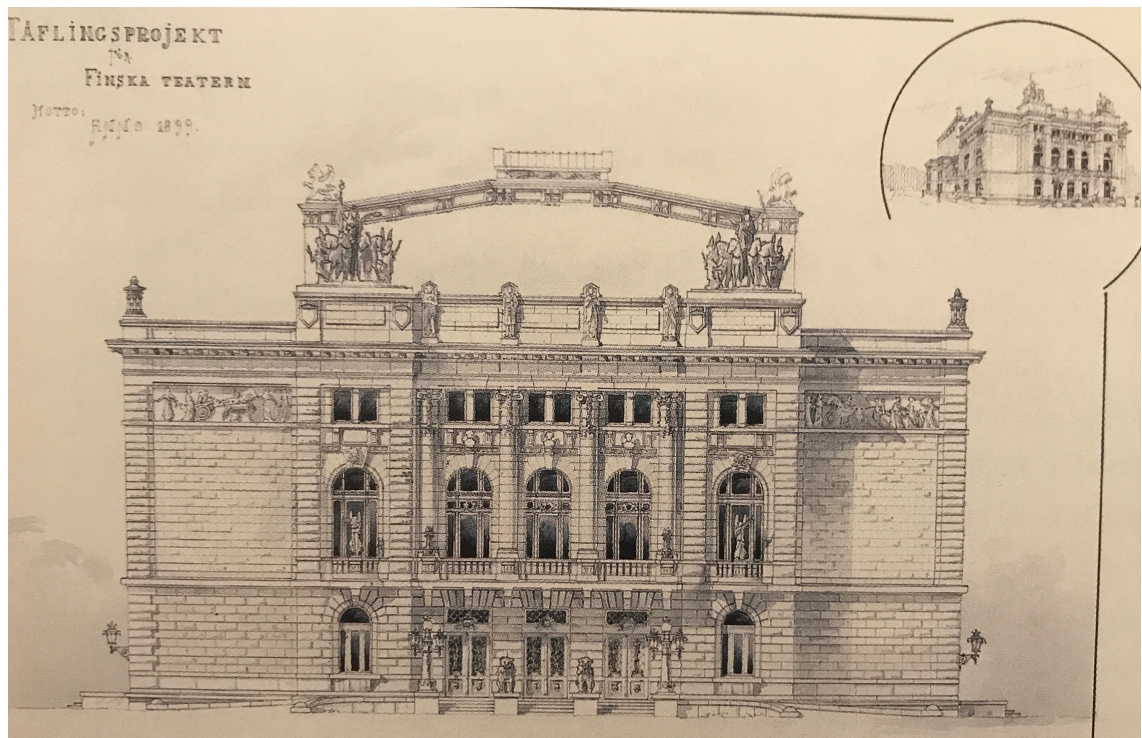
1880-luvulla keskusteltiin laajasti eurooppalaisten teattereiden paloturvallisuudesta Wienin Ringtheaterin vuoden 1881 tulipalon jälkeen. Suomalainen Teatteri toimi niihin aikoihin puisen Arkadia-teatterin tiloissa ja käytti esityksissään kaasuvaloja, mikä asetti Suomalaisen Teatterin kriittisen tarkastelun kohteeksi. Vuonna 1882 teatterin johtokunta yritti panna aluille uuden, 800-paikkaisen teatteritalon suunnittelu- ja rakennushankkeen, mutta hanke epäonnistui varojen puutteen vuoksi. (Nevala 2003, 17.)

Vuonna 1895 Suomalaisen Teatterin johtokunta anoi Helsingin kaupunginvaltuustolta tonttia uudelle teatteritalolle ja toivoi saavansa tontin Rautatien pohjoispuolelta Ateenun vastapäätä, johon oli kaavailtu historiallista museota. Helsingin rahatoimikamari vastusti anomusta ja ehdotti tonttia syrjäisemmiltä seuduilta. Tästä seurasivat parin vuoden mittaiset neuvottelut, jotka päättyivät vuoden 1896 lopussa siihen, kun toimintamies Sinebrychoff myi Villensaunan alueen eli alkuperäisen anomuksen tontin Julius Tallbergille. Suomalainen Teatteri vuorostaan teki tontista Julius Tallbergille ostotarjouksen, jonka hän hyväksyi. Sen jälkeen Suomalainen Teatteri alkoi kerätä varoja tontin ostoa varten. (Nevala 2003, 17-18.)

Alkuvuodesta 1897 tontin oston jälkeen päästiin aloittamaan teatteritalon suunnittelu-työtä sekä määrittämään, että suunnittelussa tähdätään tuhannen katsojan teatteritaloon. Suunnittelijaksi aiemmin valittu Tarjanne lähti tutkimaan muiden eurooppalaisten

kaupunkien teatteritaloja ja palattuaan alkoi työstää teatteritalon piirustuksia. Piirustukset valmistuivat, ja ne hyväksyttiin suunnittelutoimikunnan puolesta vielä vuoden 1897 puolella. (Nevala 2003, 19-20.)

Vuoteen 1898 asti teatteritalon suunnittelu oli tapahtunut Suomalaisen Teatterin johtokunnan ja suunnittelutoimikunnan kesken ilman julkista keskustelua, jonka seurauksena Kasimir Leino kirjoitti helmikuun 28. päivänä artikkelin, jossa hän käsitteli uuden teatteritalon arkkitehdin valintaa ja vaati julkista arkkitehtuurikilpailua koko teatteritalon suunnittelusta. Mediassa puhuttiin myös siitä, miten tuleva teatteritalo tulee muovamaan kotimaisen rakennustaiteen kehitystä ja miten Rautatien aukio muodostuisi tulevaisuudessa. Heinäkuun lopussa pidettiin Suomalaisen Teatteritalon Osakeyhtiön perustava yhtiökokous, jonka jälkeen uusi osakeyhtiö kävi Tarjanteen suunnitelman läpi ja hyväksyi sen fasadiirustuksia lukuun ottamatta. Näin päätettiin järjestää kansan vaatima arkkitehtuurikilpailu tulevan teatteritalon julkisivusta. (Nevala 2003, 20-23.)

Kuva 2. Jarl Eklundin ehdotus Anno 1899 (Nevala 2003, 25).

Kilpailu aloitettiin marraskuun alussa vuonna 1898, ja kilpailun ehdoissa edellytettiin, että teatteritalon julkisivu tulee sopeuttaa Tarjanteen tekemiin suunnitelmiin. Kilpailu päättyi tammikuun 14. päivä 1899, johon mennessä oli saapunut 14 ehdotusta. Kilpailun voitti Jarl Eklund ehdotuksellaan Anno 1899, ja toiseksi tuli Gesellius-Lindgren-Saarinen-arkkitehtitoimisto ehdotuksellaan Stella. Suomalaisen Teatteritalon Osakeyhtiön johtokunta ei kuitenkaan ollut tyytyväinen kyseisiin ehdotuksiin ja päättikin hylätä kilpailun tulokset täysin ja antaa suunnittelun jälleen Tarjanteelle, sillä hänen alkuperäinen

ehdotuksensa oli ollut omaperäisempi kuin mikään kilpailuun osallistuneista. Tarjanteen julkisivusuunnitelmat valmistuivat tammikuussa 1900 ja Suomalaisen Teatteritalon Osakeyhtiö hyväksyi suunnitelmat tammikuun 19. päivänä. Teatteritalon rakennustyöt aloitettiin tammikuun viimeisenä päivänä 1900. (Nevala 2003, 24-30.)

Kuva 3. Herman Gesellius, Armas Lindgren, Eliel Saarinen – ehdotus Stella (Nevala 2003, 25).

Kuva 4. Onni Tarjanne – Kansallisteatterin julkisivu 1900 (Nevala 2003, 29).

2.2. Kansallisteatterin näyttämöt

Teatteritalo valmistui vuonna 1902, jolloin talossa oli vain Suuri näyttämö. Ajan saatossa Kansallisteatteri on tullut lisää näyttämöitä. Heikki ja Kaija Sirenin suunnittelema lisäsiipi Kaisaniemen puoleiseen päätyyn valmistui vuonna 1954. Lisäsiipeen rakennettiin Pieni näyttämö lisäämään Kansallisteatterille mahdollisuus esittää kahta esitystä samanaikaisesti sekä tilat vastaamaan uudenlaisten teatterin tarpeita. Kansallisteatteri oli vuonna 1949 ainoa pohjoismaisista päänäyttämöistä, jossa ei ollut studionäyttämöä. Pienen näyttämön valmistuttua Kansallisteatterista tuli myös ensimmäinen suomalainen teatteri, jossa oli saman katon alla kaksi näyttämöä. Pienen näyttämön alle rakennettiin myös teatteriravintola, joka vuonna 1976 muutettiin Willensaunaksi taistelemaan kaventuva ohjelmistorakennetta vastaan. Omapohjan näyttämö valmistui viereiseen rakennukseen vuonna 1987, ja sen suunnittelijoina toimivat Heikki Siren ja Kai Savola. (Kansallisteatteri n.d. a; Korsberg 2005; Kansallisteatteri n.d. b; Nevala, Heiskanen, 2006. 3.)

Kuva 5. Kansallisteatterin Suuren näyttämön katsomo näyttämöltä. (Kansallisteatteri 2013)

Suurelle näyttämölle mahtuu 885 katsojaa, Pienelle näyttämölle 307, Willensaunaan 154 ja Omapohjaan 80 (Kansallisteatteri n.d. b.). Kaikki näyttämöt Omapohjaa lukuun ottamatta toimivat repertuaarina.

2.3. Repertuaariteatteri

Repertuaariteatteri on nykyaikaisen teatterin vakiintunut toimintamuoto, jossa samalla näyttämöllä pyritetään saman esityskauden aikana useampaa esitystä esimerkiksi vuoroiltoin. Repertuaaria käytetään pääasiassa silloin, kun kaupungin katsojakunta on niin pieni, ettei yhtäjaksoista esitystoimintaa saada kannattamaan. Esityksiä saattaa olla kolmea tai neljääkin erilaista viikossa, riippuen teatteritalosta ja näyttämöstä. Yleensä repertuaarin pyörittämiseen tarvitaan paljon ammattitaitoista henkilökuntaa, kuten näyttämötekniikat vaihtamaan lavastuksia, valoteknikot suuntaamaan ja operoimaan valoja, äänitekniikat mikittämään näyttelijät ja bändi sekä operoimaan esityksen äänet, kuvatekniikoita hoitamaan livekamerat ja projisoinnit, tarpeistonhoitajia huolehtimaan tarpeistosta sekä pukijoita auttamaan nopeissa vaatevaihdossa. Henkilökunnan lisäksi tarvitaan vielä tarpeeksi varastotilaa, johon varastoida repertuaarissa pyöriä esityksiä moninaisine lavasteineen.

2.4. Teatteritoiminta

Kansallisteatterin ohjelmisto on aina pohjautunut pääosin kotimaiseen draamaan, sillä Kansallisteatterin toiminnan tarkoitus on toimia kansallisena kulttuurilaitoksena, joka ulottuu kaikkiin kansalaisiin. Suomalaisen Teatterin aikoina teatteri teki paljon vierailuesityksiä Helsingin ulkopuolella, kuten Porissa, Viipurissa ja Turussa, mutta oman teatteritalon valmistuttua kiertäminen on jäänyt vähemmälle. Vuonna 2010 perustettiin Kansallisteatterin Kiertuenäyttämö, jonka tavoitteena on edistää terveyttä, hyvinvointia ja tasa-arvoa taiteen avulla. Se vie teatteria katsojille, jotka eivät itse pääse teatteriin, kuten sosiaalityön ja terveydenhuollon yksiköihin, vankiloihin ja vastaanottokeskuksiin. (Kansallisteatteri n.d. a.)

3. Kansallisteatterin Willensauna

3.1. Willensaunan historia

Willensaunan nimi on jäänne 1800-luvulla toimineesta kylpylähotelli Wilhelmsbadista eli Villensaunasta, joka sijaitsee nykyisen Suomen Kansallisteatterin paikalla (Nevala & Heiskanen 2006, 7). Kylpylähotelli purettiin teatteritalon edestä, kun sen suosio alkoi vähenemään ja tontti myytiin Suomalaisen Teatterin käyttöön. (Wikipedia 2016.)

Kuva 6. Willensaunan sisäänkäynti Kaisaniemenpuiston puolelta. (Koivuniemi 2017.)

Willensauna on Kansallisteatterin toiseksi pienin näyttämö, joka on perustettu vuonna 1976 vanhan Teatterigrillin tiloihin tarkoituksenaan taistella kaventuvaa ohjelmistorakennetta vastaan. 1970-luvun alussa teatterin kahdella näyttämöllä saattoi olla yhteensä vain kuusi tai seitsemän ensi-iltaa vuodessa ja jokaista esitettiin poikkeuksetta 50 tai jopa 100 kertaa. (Nevala & Heiskanen 2006, 3.) Oli siis tarpeellista saada uusi näyttämö, jotta ensi-iltoja saataisiin lisää ja ohjelmistorakennetta laajennettua.

Alun perin kolmatta näyttämöä ehdotettiin Suuren näyttämön toisen parven takaosan lämpiöön, mutta kävi ilmi, ettei kyseiseen tilaan olisi mahdollista rakentaa uutta näyttämöä ollenkaan. Näin ollen päädyttiin ottamaan Pienen näyttämön alla toimivan Teatterigrillin tilat näyttämökäyttöön. (Nevala & Heiskanen 2006, 3.)

Aluksi Willensaunassa ei ollut kiinteää katsomoa, vaan se oli vain tyhjä, musta tila, jossa kokeiltiin erilaisia katsomomuotoja 80–100 istuimella. Vuonna 1985 katsomo rakennettiin Suuren näyttämön vanhoilla irtotuoleilla ja -korokkeilla. Koska tilassa oli ennen toiminut ravintola eikä siellä ollut kunnon äänieristyksiä, törmättiin kolmannen näyttämön kanssa uuteen ongelmaan, kun Pienen näyttämön ja Willensaunan välillä näyttämöiden äänet kantautuivat toisilleen. Pienen näyttämön lattia ja Willensaunan katto on remontoitu näyttämön perustamisen jälkeen, mutta äänieristys ei vielä tänäkään päivänä ole täysin pitävä. (Nevala & Heiskanen 2006, 5.)

Willensauna perustettiin harjoitussaliksi ja kokeelliseksi kolmanneksi näyttämöksi, ja pikkuhiljaa Willensaunasta muodostuikin näyttämö, jossa nuoret taiteentekijät pääsivät kokeilemaan taitojaan henkäyksen päässä yleisöstä. (Nevala & Heiskanen 2006, 5, 11.) Nykyäänkin Willensaunan ohjelmisto on suurelta osin kokeellista. Willensauna on toiminut perustamisestaan asti repertuaarinäyttämönä.

3.2. Willensauna

Willensauna on teatteritilana erikoinen, sillä sen katto laskeutuu näyttämön leveys-suunnassa lähes puolitoista metriä ja matalimmassa päässä kattoa valoripustusputket ovat vain vajaan kolmen metrin korkeudessa. Syy omituiseen katon muotoon on, että Willensauna on rakennettu Pienen näyttämön katsomon alle. Myös katsomo on poikkeuksellinen, sillä se on lähes 180° näyttämön ympärillä. Lisäksi katsomo on jaettu kahteen osaan, joista toinen on vielä erikseen madalletun katon alla. Näyttämöaukko on Kansallisteatterin suurin 180°:n katsomon vuoksi ja levittäytyy jopa 13 metrin levyiseksi. Syvyyttä näyttämöllä on vaihdellen kahdesta metristä kuuteen metriin.

Kuva 7. Willensaunan näyttämö yleisölämpiöstä katsottuna. Lattialevyjen alla on musta lattia. (Koivuniemi 2017.)

Nämä tekijät hankaloittavat teatterin tekemistä, kun näyttämötoimintaa ei voikaan ohjata perinteisesti vain yhteen suuntaan, vaan ohjaajan tulee ottaa huomioon, että lavatahtumia katsellaan lähes joka puolelta. Vaikeuksia tila tuo myös muille taiteellisille suunnittelijoille samasta syystä: kaiken tulee näkyä joka puolelta ja kaiken tulee kuulua

joka puolelle. Lisähaasteen etenkin valosuunnittelijalle tuo madaltuva katto, joka matalimmassa päässä vaatii useita valonheittämiä samalle paikalle, jotta saadaan aikaan tasainen valaistus. Erikoishankaluuksia äänisuunnittelijalle tuo katsomon erikseen madallettu katto, kun sinne on asetettava dedikoidut kaiuttimet muutamaa katsojaa varten, jotta kaikkien katsojien kuulokokemus pysyisi samana.

Valoteknikon näkökulmasta matala tila taas on toisinaan onni, sillä heittimet voi suunnata niiden oikeasta paikasta oikeaan suuntaan, eikä minkäänlaisia valoansaita tarvitse laskea eikä suunnata apumerkkien kautta heittämiä oikeisiin paikkoihinsa. Kuvateknikollekin matala tila on miellyttävä lisä, kun ei tarvitse kantaa painavia videoprojekto-reita korkealle eikä kehittää erikoisia ripustusratkaisuja. Ääniteknikolle tila taas on ongelmallinen, kun matala tila aiheuttaa heijastumia ja jokainen projektori ja nykyaikainen valonheitin aiheuttavat tuulettimillaan ylimääräistä huminaa katsomoon.

Kuva 8. Näyttämön katto - katossa on vain repertuaarissa olevien esitysten tekniikkaa (Koivuniemi 2017.)

3.3. Vanha toimintamalli

Viimevuosien aikana Willensaunassa saattoi yhden työpäivän aikana olla töissä jopa 19 henkilöä eri tehtävissä. Päiväpojat, eli koko talon kaikkien näyttämöiden päivänäyttämömiehet, jotka työskentelevät aamusta iltapäivään, kävivät aamulla pystyttämässä lavastuksen päivän harjoitukseen ja tulivat harjoituksen jälkeen purkamaan kyseisen lavastuksen. Willensaunan valo- ja ääniosasto, tarpeisto, järjestäjä, pukijat ja kuiskaaja olivat paikalla harjoituksen aikana. (Haastattelu, Sandström 2017.)

Harjoituksen jälkeen Willensaunan näyttämömiehet alkoivat rakentaa illan esitystä ol-
tuaan ensin muutaman tunnin verstaalla rakentamassa lavasteita. Illan esityksen lavas-
teiden rakennuksen jälkeen muut osastot pääsivät tekemään omat työnsä näyttämöllä.
Esimerkiksi valo- ja ääniosasto odottivat lämpiöissään niin kauan, kunnes lavasteet
olivat valmiina näyttämöllä, ennen kuin menivät näyttämölle rakentamaan omia asioi-
taan. (Haastattelu, Sandström 2017.)

Suuri henkilöstömäärä mahdollisti repertuaarin laajuuden ja yksittäiset esityksetkin pys-
tyivät olemaan näyttämön kokoon nähden suuria niin lavastuksellisesti kuin valaistuk-
sellisestikin (Haastattelu Sandström, 2017).

Kuva 9. Takavarasto salista katsottuna (Koivuniemi 2017.)

3.4. Miksi uusi toimintamalli?

Kansallisteatterin vuoden 2014 valtionavustuksia leikattiin edelliseen vuoteen nähden yhden prosenttiyksikön verran ja indeksikorotukset jäädettiin toistaiseksi, mikä johti selkeisiin säästötoimiin (Puukka, 2013). Säästötoimet vaikuttivat suuresti henkilöstöpuoleen, jonka budjetti ei pysynyt stabiilina, joten jotta irtisanomisilta säästyttäisiin, täytyi toimintaa rationalisoida. Talon ulkopuolisten freelancereiden käyttöä vähennettiin ja tehtiin suunnitelmia siitä, miten henkilöstökuluja saataisiin helpommin budjetoitua. Yksi tavoista oli Willensaunan toimintamallin uudistaminen, sillä Willensaunassa oli näyttä-

mön kokoon nähden liikaa työntekijöitä. (Haastattelu, Aho 2017.)

Ajatuksena oli ensin tehdä Willensaunasta Omapohjan kaltainen näyttämö, missä kolmesta neljään ihmistä huolehtisi näyttämöstä eikä siellä esitettäisi enää repertuaaria vaan yksi esitys kerrallaan olisi ohjelmistossa pidemmän aikaa. (Haastattelu, Aho 2017.) Toimintaformaatin pohjana olivat kaupungin teatteriryhmien toimintaformatit. Willensaunan henkilökunnan vähentämisellä saataisiin vapautettua työvoimaa muille näyttämöille, joissa henkilökuntaa tarvittiin huomattavasti Willensaunaa enemmän. (Haastattelu, Sandström 2017.)

Kuva 10. Willensaunan tarpeisto – kuvassa kolmen esityksen tarpeisto (Koivuniemi 2017.)

Asiaa alettiin pohtia ja tutkia ja todettiin, että Willensaunassa on ollut paljon hyviä esityksiä ja paljon ensi-iltoja eikä välttämättä olekaan tarpeellista pienentää henkilökuntaa niin paljoa. Näin päädyttiin eräänlaiseen hybridimalliin, jonka ajatus on lähempänä maaseututeattereiden toimintatapaa, joka toimii kuitenkin teatteriryhmän toimintamallin vastaisesti repertuaarina. (Haastattelu, Aho 2017.)

Vanhakin toimintamalli toimi siis edelleen omalla tavallaan, esitykset pyörivät ja myivät hyvin. Vanhan toimintamallin organisaatiossa oli kuitenkin huonoa se, että jokaisen näyttämön osaston esimiehet olivat hajautuneet ympäri teatteria eikä hierarkia toiminut kunnolla, koska päätöksenteossa kesti jatkuvasti melko pitkään. Tämä ongelma haluttiin korjata sillä, että koko näyttämöllä olisi vain yksi esimies, joka toimisi kaikkien näyt-

tämön työntekijöiden esimiehenä ja välikätenä muulle talon hallinnolle. (Haastattelu, Aho 2017.)

4. Uusi toimintamalli – kokeilu Willensaunassa

Alkusyksystä 2015 järjestettiin henkilökuntakokous, jossa koko talon henkilökunnalle avattiin haku Willensaunan uuteen työryhmään, joka noudattaisi uutta toimintamallia. Uusi toimintamalli olisi määräaikainen kahden vuoden kokeilu, koska tulevan remontin uskottiin alkavan noin kahden vuoden päästä ja Willensaunan toiminta tulisi remontin jälkeen muuttamaan perinteisestä teatteritoiminnasta aivan toiseksi. Kokeilun tuloksia voitaisiin käyttää referenssinä remontissa rakennettaville uusille näyttämöille ja niiden toimintamalleille. (Haastattelu, Sandström 2017; Haastattelu, Aho 2017.)

Kuva 11. Alalämpö – toimii nykyään valohuolto sekä -varastointi tarkoituksiin (Koivuniemi 2017.)

Willensaunan uuden toimintamallin kokeilu otettiin käytäntöön vuoden 2016 tammi-kuussa heti vuodenvaihteen jälkeen. (Haastattelu, Sandström 2017.) Henkilökunta pieneni melkein puoleen, mutta repertuaaritoiminta saatiin edelleen säilytettyä. Ensimmäisen produktion ohjaajalle oltiin ilmoitettu hyvissä ajoin tulevasta muutoksesta, jotta hän ehtisi orientoitua uudenlaiseen toimintatapaan ennen produktion alkua. Muuten min-
käänlaista siirtymävaihetta ei ollut siirryttäessä vanhasta toimintamallista uuteen. (Haastattelu, Aho 2017.) Tiedettiin, että Willensaunan kokeilun aikana toiminta mu-
vautuisi ja löytäisi oman suuntansa, sillä pienen työryhmän vahvuus on omatoimisuus-

nessa ja siinä, että työntekijät saavat ajatella ja toimia itsenäisesti ilman jäykkää hierarkiaa.

4.1. Tavoitteet

Suurimpana tavoitteena oli säästää rahaa maksimoimalla työntekijöiden työaika ja siirtämällä ylimääräinen henkilökunta muille näyttämöille. Rahan säästämisen lisäksi suurena tavoitteena oli kehittää työntekijöiden ajattelutapaa ja työmoraalia pois vanhan aikaisesta näkemyksestä, jossa kukin osasto hoitaa vain ja ainoastaan oman vastuualueensa. (Haastattelu, Aho 2017.)

Kärjistettynä esimerkkinä vanhasta näkemyksestä toimii se, että jos lavasteiden edessä on mikrofonikaapeli, niin ennemmin soitetaan äänimies paikalle siirtämään kyseinen kaapeli, kuin että joku muu sen siirtäisi edestä pois (Haastattelu, Sandström 2017). Tästä ajatusmallista haluttiin eroon ja lähemmäksi sellaista inhimillistä ajatusmallia, jossa kaikki työntekijät toimivat yhtenä tiiminä ilman osastojakoja ja eriarvoistamista (Haastattelu, Aho 2017). Willensaunasta haluttiin itsenäisesti toimiva ryhmä, joka hoitaisi itse koko näyttämön toiminnan – ikään kuin teatteri teatterin sisällä.

Kuva 12. Järjestäjän koppi – järjestäjän tarvitsemat kuulutusjärjestelmät (Koivuniemi 2017.)

4.2. Hallinnon huomaamat vaikutukset

Hallinnon silmissä Willensaunan kokeilu on toiminut todella hyvin, ja se toimii hyvänä esimerkkinä ja referenssinä remontin jälkeiseen aikaan. Henkilöt, jotka siirtyivät Willensaunasta muille näyttämöille ovat työllistyneet hyvin ja löytäneet oman paikkansa uusissa työympäristöissä. Tämän lisäksi he ovat vieneet mukanaan oman ammattitaitonsa ja oman osaamisensa muiden näyttämöiden avuksi, eli uuden toimintamallin hyödyt eivät jääneet vain Willensaunaan. Henkilöstöbudjetti on saatu tasapainoon, ja Willensaunan muutos oli yksi tärkeä osa budjetin korjausta. (Haastattelu, Aho 2017.)

Willensaunaan tuotetaan tällä hetkellä tekniseltä budjetiltaan puolta pienempiä tuotantoja, jotta pienempi työryhmä pystyy pyörittämään repertuaaria. Kuitenkin esitykset tuottavat samaan tapaan lipputuloja kuin ennenkin, ja näin saadaan säästettyä yhä enemmän talon kokonaisbudjettia. (Haastattelu, Aho 2017.)

Kuva 13. Ylälämpö – Willensaunan työntekijöiden taukotila (Koivuniemi 2017.)

Produktioiden taiteellinen puoli ei ole kärsinyt Willensaunan muutoksesta. Budjettileikkaukset ovat jopa saattaneet parantaa esitysten taiteellista puolta, kun Willensaunan työryhmä osallistuu ideoillaan ja mielipiteillään yhä aikaisemmassa vaiheessa esityksen taiteellisiin ratkaisuihin. Nykyään ohjaajat ja suunnittelijat odottavatkin, että koko työryhmällä on sananvaltaa ja mielipiteitä, eikä työryhmää enää erotella taiteilijoihin ja tekniikkaan. Taiteellisuutta edesauttaa myös se, ettei rahaa ole käyttää valmiisiin rat-

kaisuihin, vaan ratkaisut täytyy keksiä itse ja luoda näin jotain uutta. (Haastattelu, Aho 2017.)

Aivan ongelmitta hallinnon näkökulmasta kokeilu ei kuitenkaan ole mennyt. Esitysten rakentaminen sujuu moitteetta työryhmänä, mutta erityisosaamista vaativissa tehtävissä, kuten valo- ja äänitekniikassa, on työryhmällä vielä oppimista. Erityisosaamisen lisääminen työryhmässä on kuitenkin loputon tie, eikä kaikkien tarvitsekaan osata kaikkea, mutta erityisosaamista voisi hallinnon mielestä lisätä. Willensaunan työryhmä voisi myös osallistua enemmän lavasteiden suunnitteluun ja toteutukseen, sillä toistaiseksi tulevien produktioiden lavasteet ovat tulleet yllätyksinä työryhmälle. Työryhmällä voisi toisinaan olla parempia ratkaisuehdotuksia, koska heillä on tarkempi tietämys näyttämön ja varaston kulloisestakin tilanteesta. (Haastattelu, Aho 2017.)

5. Käytännön muutokset Willensaunan työntekijän näkökulmasta

Nykyään Willensaunan henkilökuntaan kuuluu yhdeksän henkilöä: yksi näyttämöestari, kolme AV-assistenttia ja viisi näyttämöassistenttia. Työtehtävät jakautuvat siten, että AV-assistenttien päävastuuna ovat valo-, kuva- ja äänitekniikka. Näyttämöassistenttien päävastuuna ovat järjestäjän, kuiskaajan ja tarpeiston työtehtävät sekä näyttämötekniikka. Kuitenkin näyttämötehtävät, kuten esitysten rakentaminen ja purku, suoritetaan yhdessä työryhmänä, jossa jokainen osallistuu rakennuksen ja purun kaikkiin vaiheisiin. Näyttämöestarin tehtävät ovat pääasiassa esimiestehtäviä, ja informaatio muun talon kanssa kulkee hänen kauttaan.

Kuva 14. Näkymä valo-ohjaamosta näyttämölle (Koivuniemi 2017.)

Vanhalla toimintamallilla henkilökuntaa oli enemmän ja näin ollen produktiot pystyivät olemaan melko laajoja ja suurikokoisia, kun työtehtävät jakautuivat usealle ihmiselle ja eri työvaiheilla oli omat tekijänsä. Uuteen toimintamalliin siirryessä tarkoitus oli, että tulevat produktiot sovitetaan pienemmälle ryhmälle sopiviksi ja sellaisiksi, että vain muutaman työntekijän tarvitsisi olla illan esityksessä paikalla. Lisäksi Willensaunan repertuaarin kokoa on pienennetty huomattavasti pienemmän henkilökunnan vuoksi. Ennen repertuaarissa saattoi olla kuusi tai useampikin esitys kerrallaan, nyt uuden toimintamallin kanssa repertuaarissa on keskimäärin kolme esitystä kerrallaan.

5.1. Onnistuneet asiat

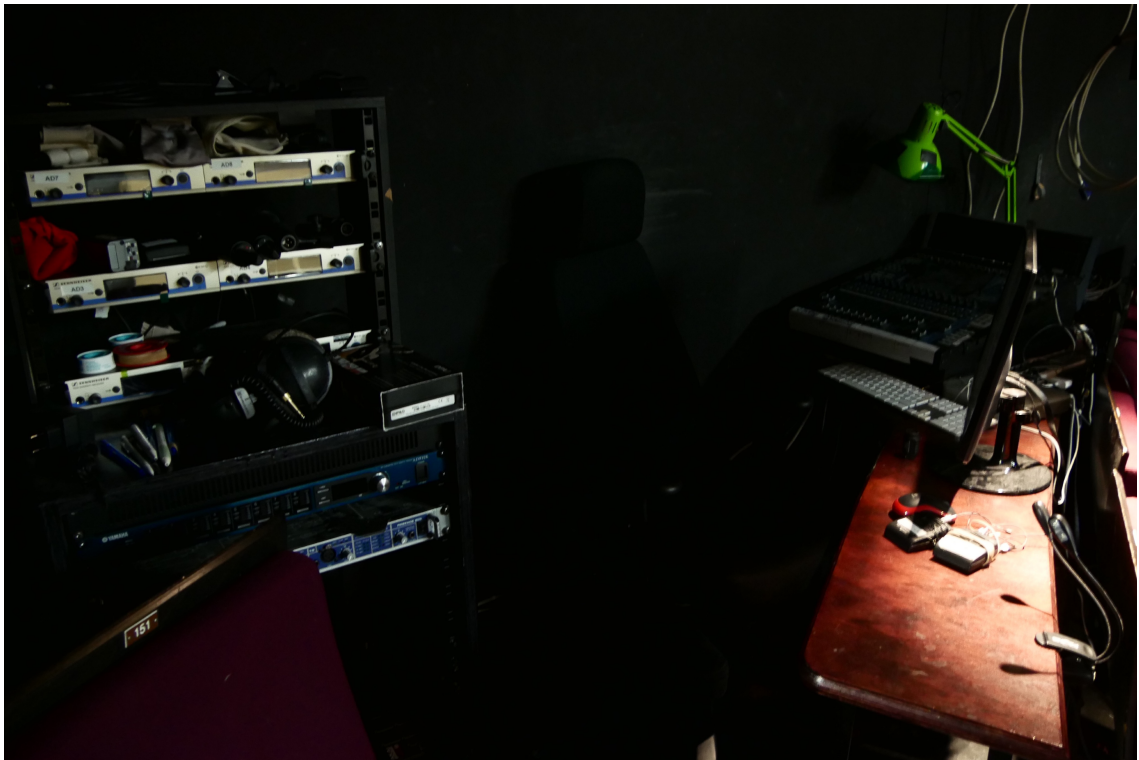
Ensimmäinen puoli vuotta kokeilusta sujui melko mallikkaasti, vaikkakin uuteen toimintamalliin siirryttäessä ei ollut mitään varsinaista siirtymäaikaa, vaan jo olemassa olevat produktiot jatkoivat yhä repertuaarissa ja pienemmän henkilökunnan tuli sopeutua äkilliseen työtaakan kasvuun. Samalla kun työntekijöiden työtaakka kasvoi, kasvoi myös yksittäisen työntekijän vastuu ja vaikutus näyttämön toimintaan, mikä teki työskentelystä mukavampaa ja palkitsevampaa. Ylimääräinen, ja myös vanhanaikainen, hierarkia saatiin purettua ja työilmapiiri selkeämmäksi, sillä niin pienessä tilassa kuin Willensauna ei tarvita monia erillisiä osastoja, kuten vaikka Suurella näyttämöllä. Saattaa toki olla, että tulevaisuudessa Suuren näyttämön toimintakin tulee muovautumaan samaan suuntaan, missä työtehtävät ovat yhtenäisempiä ja osastojen välinen kuilu pienempi.

Kuva 15. Yleisölämpiön yläpuolella oleva valoparvi, jonka takana vanha valo-ohjaamo (Koivuniemi 2017.)

Willensaunan työntekijöistä onnistuttiin luomaan toimiva yksikkö, jossa jokainen on merkittävässä osassa työilmapiirin ja näyttämön toiminnan kehittämisessä ja ylläpitämisessä. Työntekijöiden vähentäminen vaikutti positiivisesti myös siihen, että erilaiset työkalut ja tavarat löytyvät helpommin omalle paikalleen, kun kaikki Willensaunassa työskentelevät työskentelevät vain Willensaunassa eikä muualta talosta tule työntekijöitä ikään kuin sekoittamaan kuviota. Näin työnteostakin tulee nopeampaa ja hyvä yhteishenki säilyy.

Kuten aiemmin jo kerroinkin, vanhassa toimintamallissa valo- ja ääniteknicot odottivat näyttämömiesten lopettavan esityksen rakentamisen ennen kuin pääsivät itse omiin töihinsä. Taloudellisesti tämä oli melko kannattamatonta, sillä valoteknikko saattoi tulla töihin jopa kaksi tuntia ennen kuin edes pääsi näyttämölle tekemään töitään. Nykyisellä, uudella toimintamallilla työnteko on sujuvampaa, kun kaikki työskentelevät sulassa sovussa samaan aikaan ja auttavat toisiaan eri työtehtävissä. Tämä säästää pitkässä juoksussa talolle paljon rahaa, ja työnteko pysyy mielenkiintoisempanakin, kun ei tarvitse istuskella tuntikausia lämpiössä odottamassa omaa vuoroaan.

Kuva 16. Äänitarkkaamo sijaitsee katsomon takana osittain katsojien vieressä (Koivuniemi 2017.)

5.2. Ongelmakohdat

Toiselle näyttämökaudelle siirryttäessä ohjelmistosuunnittelussa oli käynyt jokin hämmennys, ja Willensaunan näyttämöllä oli pelkästään syksyn aikana viisi eri vierailuesi-

tystä ja kaksi jo repertuaarissa olevaa esitystä omien kolmen ensi-illan lisäksi. Näistä kolmesta omasta ensi-illasta kaksi oli suuritöisiä produktioita ja vaati lähes koko harjoituskauden kaikkien Willensaunan työntekijöiden läsnäolon. (Haastattelu, Sandström 2017.) Näiden kaikkien produktioiden vaatima panos, jotta esitysten taso saatiin pysymään hyvänä, olisi vaatinut koko henkilökunnalta jatkuvaa viikoittaisten tuntimäärien ylittämistä ja johtanut työaikalain rikkomiseen, mutta onneksi muualta talosta saatiin apuja, jotta pysyttiin lain määräämissä työtuntimäärissä.

Toinen ongelma oli siirtymäajan puute siirryttäessä uuteen toimintamalliin. Tämä johti kiireeseen ja siihen, ettei uutta tiimiä saatu perehdytettyä kaikkiin työtehtäviin siten, että kaikki voisivat tehdä kaikkia töitä omatoimisesti ja hyvällä itsevarmuudella. (Haastattelu, Sandström 2017.) Esimerkiksi AV-assistentit ovat ainoat, jotka suuntaavat valot esityksiin, ja näin ollen, kun esityksen lavastus on yhdessä rakennettu kasaan, aloittavat AV-assistentit suuntaamisen ja produktiosta riippuen suuntaavat valoja seuraavat pari tuntia illan esitystä varten, kun muu henkilökunta siirtyy lämpiöön odottamaan esityksen alkua. Tietenkään työtehtäviin perehdyttäminen ei olisi korjannut kokonaan syksyn kiirettä ja produktioiden suurta määrää, mutta työtaakkaa olisi saatu jaettua paremmin, eivätkä AV-assistentit olisi joutuneet tekemään yksin niin paljon töitä.

Kuva 17. DMX-verkon ristikytkentäpaneeli sekä DMX-splitteri (Koivuniemi 2017.)

Perehdytyksen puute johtaa myös siihen, että AV-assistenttien on lähtökohtaisesti aina oltava paikalla harjoituksissa ja esityksissä, jotta suunnittelijoiden toiveet saadaan toteutettua lyhyillä tauoilla. Valo- ja kuvatekniikan AV-assistentit periaatteessa pystyvät

vuorottelemaan hieman harjoituspäivien aikana, mutta äänitekniikkaa osaavia AV-assistentteja ei ole kuin yksi, eikä kahdella muulla ole perehdytyksen puutteen vuoksi kunnan tietämystä Willensaunan äänitekniikasta. Tästä syystä yksi AV-assistentti on koko harjoitus- ja esityskauden kiinni äänitekniikassa. AV-assistenttien kiireestä harjoitusten ja esitysten aikana seuraa myös se, ettei kalustoa ehditä huoltaa kunnolla produktioiden välissä, mikä lyhentää kaluston käyttöikä.

AV-assistenttien tietämys Willensaunan sähkö-, DMX- ja äänijärjestelmistä on tällä hetkellä hieman vajavaista. Kenellekään ei ole täysin opetettu eikä kerrottu, miten kaapeloinnit on vedetty näyttämön kattoon, mitkä verkkopistokkeet ovat mitäkin varten ja mitkä ovat kokonaan kytkemättömiä. Oma-aloitteisuudella AV-assistentit ovat saaneet jomelko paljon kaapelointeja selvitettyä, mutta aika esitysten ja harjoitusten lomassa ei ole riittävä kaiken selvittämiseen, eikä Willensaunasta ole olemassa kaikenkattavia paikkansapitäviä teknisiä piirustuksia, joita hyödyntää selvitystyössä. Tämä epätietoisuus rajaa tulevien esitysten teknisiä mahdollisuuksia ja hankaloittaa AV-assistenttien työskentelyä.

6. Miten ongelmakohtiin pitäisi puuttua?

Mielestäni selkeästi suurin ongelma Willensaunan nykyisessä muodossa on se, ettei AV-assistenteilla ole tarpeeksi aikaa kaikkeen. Toimintamallin muutoksen alusta alkaen lähes kaikki aika on mennyt uuden produktion harjoituksiin ja illan esityksen rakentamiseen, eikä aikaa ole jäänyt kaluston huoltamiseen eikä vanhojen sähkö-, DMX- ja äänikaapelointien tarkistamiseen ja järjeistämiseen. Ajanpuutetta lähtisin korjaamaan seuraavilla tavoilla:

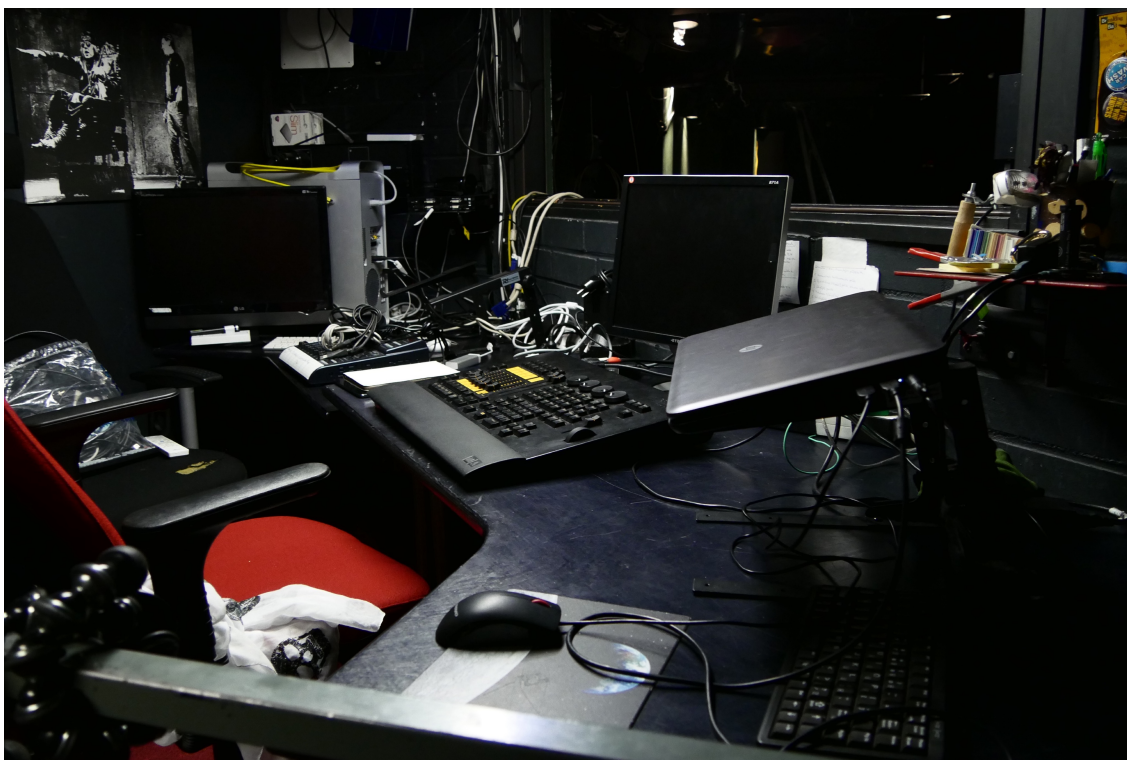
Hankkisin liikkuvaa, flekitöntä eli tuulettimetonta valaistuskalustoa Willensaunaan, jotta koneet hoitaisivat pääosin suuntauksen eikä työntekijöiden tarvitsisi manuaalisesti käydä suuntaamassa valonheittäjiä katossa. Suurin osa suuntaukseen kuluva ajasta kuluu tikkailla turvallisesti työskentelyyn, lamppujen siirtämiseen ja värikalvojen vaihtamiseen katossa. Jos katossa olisi kiinteillä paikoilla liikkuvia valonheittäjiä riittävä määrä, saataisiin suurinta suuntaustaakkaa kevennettyä huomattavasti. Lisäksi pieneläkin perehdytyksellä ja asioiden opettamisella muutkin työntekijät voisivat osallistua suuntaukseen ja näin ollen lyhentää kaikkien työaikaa ja parantaa koko näyttämön tehokkuutta.

Näyttämöassistenttien AV-osaamisen lisääminen mahdollistaisi myös harjoituskaudella työmäärien tasaamisen, kun kahden AV-assistentin ei tarvitsisi olla aina paikalla avustamassa valojen päälle laitossa ja yhden äänitekniikassa. Jos koko Willensaunan hen-

kilökunta ymmärtäisi perusteet valo- sekä äänitekniikasta, voisivat AV-assistentit ikään kuin vuorotella päävastuuhenkilöä produktiokohtaisesti, eikä kaikkien kolmen tarvitsisi osallistua sataprosenttisella panoksella produktion alusta alkaen. On toki muistettava, että päävastuualueet pysyvät entisellään ja AV-assistentit ovat vastuussa ja huolehtivat niin valo-, kuva- kuin äänitekniikastakin, eikä kaikkien työntekijöiden ole tarkoitus olla kaikkien alojen ammattilaisia.

AV-assistentit voisivat pitää Willensaunassa ennen työskennelleiden teknikoiden kanssa Willensaunan teknisen kartoituksen. Kartoituksen tarkoituksena olisi saada tietoutta siitä, millaisia ratkaisuita on teknisesti tehty kaapelivedoissa ja millaisia suunnitelmia näiden ratkaisuiden taustalla on. Näin AV-assistenteille saataisiin paikkansapitävä tietous nykytilanteesta ja mahdollisimman laaja käsitys tilan teknisistä heikkouksista ja ongelmista, joita he eivät vielä ole huomanneet, mutta joita he voisivat välttää tehdesään omia korjausratkaisujaan.

Lisäksi kannustaisin ohjelmistosuunnittelijoita huomioimaan tulevien produktioiden koon ja kuormittavuuden siten, että repertuaarissa ei olisi samanaikaisesti kahta suurta produktiota niiden kuormittavuuden vuoksi. Haluaisin myös nähdä Willensaunan työntekijöitä osallistumassa enemmän produktioiden ennakkosuunnitteluun ja lavasteiden rakentamiseen, etteivät produktiot paisu liian isoiksi. Tässä voisi olla hyvä tehtävä esimerkiksi Willensaunan esimiehelle.

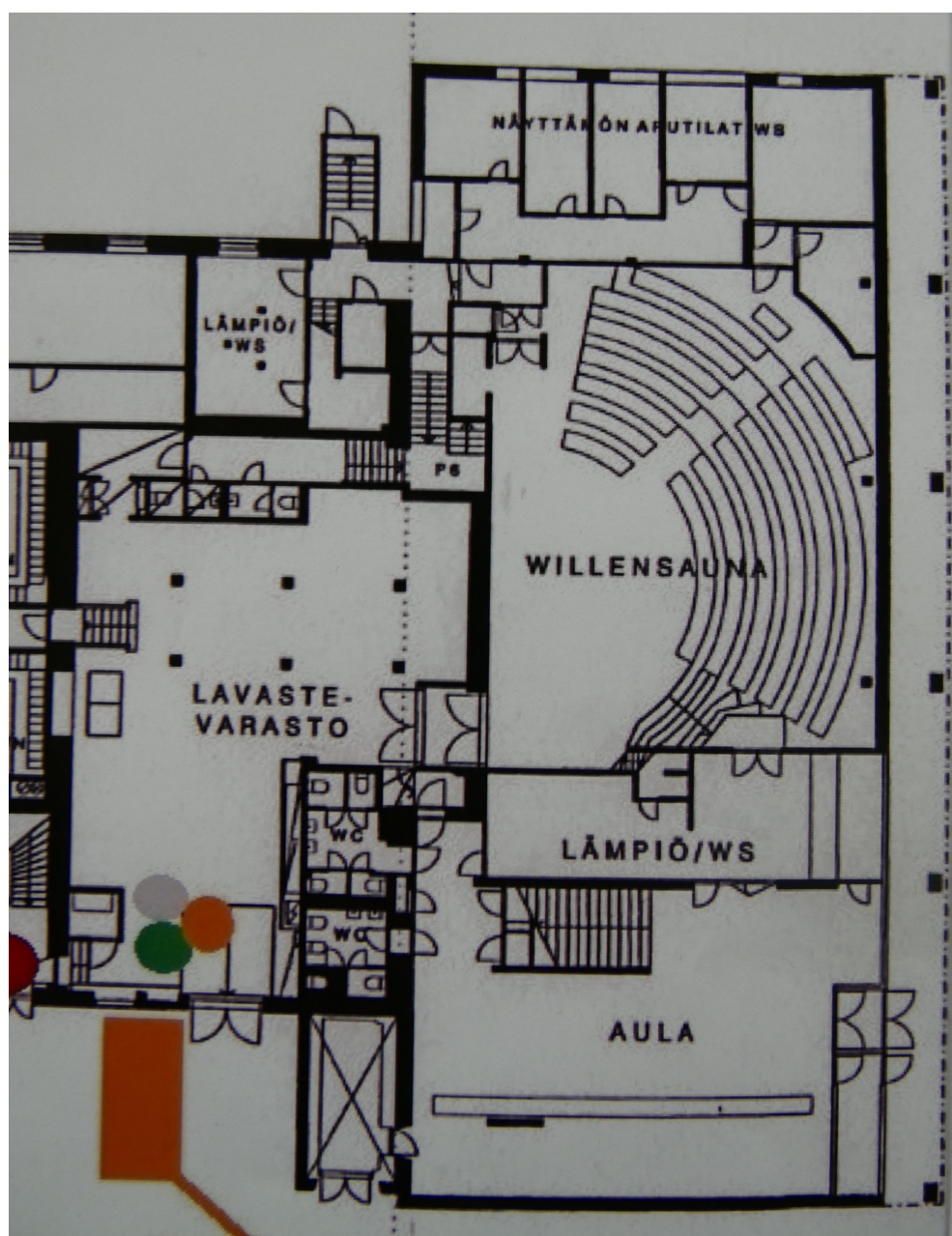

Kuva 18. Valo-ohjaamo. Valopöytänä toimii GrandMA 2 OnPC - commandwing (Koivuniemi 2017.)

7. Lopputulema

Willensaunan kokeilu on sujunut todella hyvin, ja koko talon henkilökunta on hyväksynyt uuden toimintamallin. Willensaunan työryhmä on muodostunut tiiviiksi tiimiksi, jossa vallitsee ylpeys omasta työstä ja josta paistaa palo tehdä taiteellisesti kunnianhimoista teatteria. Hallinnon näkökulmasta kokeilu on mennyt niin taloudellisesti, kuin ihmisten hyvinvoinninkin kannalta hienosti.

Aivan ongelmitta kokeilu ei ole sujunut, mutta työryhmän kanssa on paneuduttu nopeasti ongelmiin ja jo kokeilun aikana korjattu paljon ongelmia esimerkiksi aikatauluun liittyen. Tarkoituksena kokeilulla oli löytää ääripäät, joiden sisään muotouttaa tulevien näyttämöiden toimintamallit, ja ne on onnistuttu mielestäni löytämään. Kokeilusta on ehdottomasti ollut hyötyä, ja sen tuloksia tullaan käyttämään referenssinä Kansallis-teatterin tulevaisuuden kehitystyössä.

Kuva 19. Willensaunan ja yleisötilojen pohjapiirustus (Koivuniemi 2017.)

Lähteet

Kansallisteatteri a. Historia. <http://www.kansallisteatteri.fi/info/kansallisteatterista/historia/> (luettu 25.7.2017)

Kansallisteatteri b. Näyttämöt. <http://www.kansallisteatteri.fi/info/nayttamot/> (luettu 25.7.2017)

Korsberg, Hanna 2005. MODERNI KANSALLINEN

Suomen kansallisteatterin Pieni näyttämö ja *Huomenna hän tulee* 1954. Ennen ja nyt 3/2005 http://www.ennenjanyt.net/2005_3/referee/korsberg.html (luettu 27.7.2017)

Nevala, Maria-Liisa 2003. Suomen Kansallisteatteri, Teatteritalo ennen ja nyt. Helsinki: Kirjoittajat ja Kustannusosakeyhtiö Otava

Nevala, Maria-Liisa & Heiskanen, Juha 2006. Suomen Kansallisteatteri, Willensauna 30 vuotta. Helsinki: Suomen Kansallisteatteri

Puukka, Päivi 2013. Kansallisteatteri vähentää henkilöstöä, vaikka säästötoimet jäivätkin pieniksi. Ylen verkkosivut 19.4.2013 <https://yle.fi/uutiset/3-6587350> (luettu 27.7.2017)

Wikipedia. Villensauna. <https://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Villensauna&oldid=15618727> (luettu 27.7.2017)

Haastattelut:

Sandström, Aslak 2017. Willensaunan näyttämömestari. Suomen Kansallisteatteri. Haastattelu: 23.04.2017

Aho, Antti 2017. Kansallisteatterin tekninen johtaja. Suomen Kansallisteatteri. Haastattelu: 24.04.2017

Kuvat:

Kuva 1. Kansallisteatterin rakennus (Villberg, Neena 2013. Kansallisteatterin julkisivu. <https://www.flickr.com/photos/kansallisteatteri/29027839893/in/album-72157632863220700/> tallennettu 25.7.2017)

Kuva 2. Jarl Eklundin ehdotus Anno 1899 (Nevala 2003, 25).

Kuva 3. Herman Gesellius, Armas Lindgren, Eliel Saarinen – ehdotus Stella (Nevala 2003, 25).

Kuva 4. Onni Tarjanne – Kansallisteatterin julkisivu 1900 (Nevala 2003, 29).

Kuva 5. Kansallisteatterin Suuren näyttämön katsomo näyttämöltä. (Suuri näyttämö <https://www.flickr.com/photos/kansallisteatteri/8508725079/in/album-72157632863220700/> tallennettu 25.7.2017)

Kuva 6. Willensaunan sisäänkäynti Kaisaniemenpuiston puolelta. (Koivuniemi 2017)

Kuva 7. Willensaunan näyttämö yleisölämpiöstä katsottuna. Lattialevyjen alla on musta lattia (Koivuniemi 2017.)

Kuva 8. Näyttämön katto - katossa on vain repertuaarissa olevien esitysten tekniikkaa (Koivuniemi 2017.)

Kuva 9. Takavarasto salista katsottuna (Koivuniemi 2017.)

Kuva 10. Willensaunan tarpeisto – kuvassa kolmen esityksen tarpeisto (Koivuniemi 2017.)

Kuva 11. Alalämpiö – toimii nykyään valohuolto sekä -varastointi tarkoituksiin (Koivuniemi 2017.)

Kuva 12. Järjestäjän koppi – järjestäjän tarvitsemat kuulutusjärjestelmät (Koivuniemi 2017.)

Kuva 13. Ylälämpiö – Willensaunan työntekijöiden taukotila (Koivuniemi 2017.)

Kuva 14. Näkymä valo-ohjaamosta näyttämölle (Koivuniemi 2017.)

Kuva 15. Yleisölämpiön yläpuolella oleva valoparvi, jonka takana vanha valo-ohjaamo (Koivuniemi 2017.)

Kuva 16. Äänitarkkaamo sijaitsee katsomon takana osittain katsojien vieressä (Koivuniemi 2017.)

Kuva 17. DMX-verkon ristikytkentäpaneeli sekä DMX-splitteri (Koivuniemi 2017.)

Kuva 18. Valo-ohjaamo. Valopöytänä toimii GrandMA 2 OnPC - commandwing (Koivuniemi 2017.)

Kuva 19. Willensaunan ja yleisötilojen pohjapiirustus (Koivuniemi 2017.)